

Tieisännöitsijöiden neuvottelupäivä 2018

Tampere

TERVETULOA!

TIKO tieisännöitsijät, TIKO kehitysosuuskunta ja
Suomen Tieyhdistys

OHJELMA

Pj Jaakko Rahja

- ☞ 8.30 Aamukahvi
- ☞ 9.00 Ajankohtaisuutisia
- ☞ 9.10 Yksityistielaki 2019
- ☞ 11.30 Lounas omakustanteisesti (n. 10€)
- ☞ 12.30 Vuoden TI
- ☞ 12.35 Yksityistielaki jatkuu
- ☞ 14.00 Tietosuojadirektiivi
- ☞ 14.15 Tulorekisteri
- ☞ 14.25 Ulosotto (hetu, todiste)
- ☞ 14.30 TI-toiminnan myyminen
- ☞ 14.45 Alueelliset Yksityistiepäivät 2019
- ☞ 14.50 Muuta tiedotus- ym. asiaa
- ☞ 15.00-15.30 Iltapäiväkahvi
- ☞ ----
- ☞ 15.30 TIKO kehitysosuuskunnan kokous
- ☞ 17.00 TIKO kehitysosuuskunnan hallituksen kokous

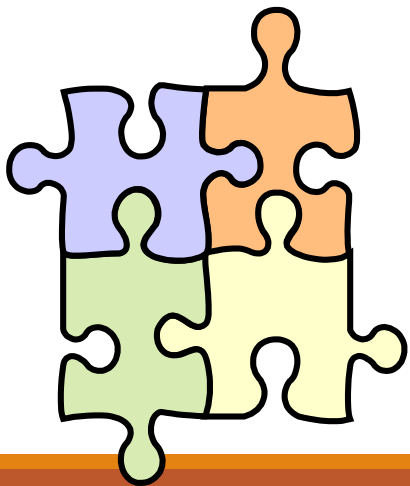
Eräitä ajankohtaisasioita

- Budjettinäkymiä 2019 -
- 'Yksityistielaki' ja 'Yksityisteiden tieyksiköinti 2019'
- Tieisännöinti laajenee infraisännöintiin
- Puhelinneuvonta 0200 34520 jatkuu 2019
- TIKO -kurssitoiminta, seuraava 2019
- Yksityistie uutiset 2019 –lehti tammikuussa, **tarjoa juttua hankkeesta, toiminnastasi, tiekunnasta yms. 20.11 mennessä**
- Alueelliset Yksityistiepäivät 2019 helmi-maaliskuussa 16 paikkakunnalla
- Yksityisteiden sillat – kuntotarkastajakurssi?
- Yksityisteiden lossipäivä 18.4.19, Anttolanhovi Mikkeli

YKSITYISTIET

(Uuden) Yksityistielain 2019 sisällöstä,
merkittävimpiä muutoksia

Jaakko Rahja
2018

Yksityistielain (560/2018) rakenne

- ✓ Lukuja 9, pykälää 97
- ✓ Luvuilla ja pykälillä otsikot
- ✓ Kansalaislaki
- ✓ Selkeämpi kuin nykyinen laki

LUVUT

- 1 Yleiset säännökset 1-3
- 2 Tieoikeus ja muut tiehen liittyvä oikeudet 4-18
- 3 Tienpito ja tien käyttäminen 19-33
- 4 Tienpitovelvollisuus 34-47
- 5 Yksityistien hallinto 48-70
- 6 Yksityistietoimitus 71-82
- 7 Avustukset 83-88
- 8 Erinäiset säännökset 89-93
- 9 Voimaantulo 94-97

Yksityistielain voimaantulo

Voimaantulo ja siirtymäajat YksTL 94-97 §

- laki tulee voimaan [1.1.2019](#)
- kuntien tieautakunnat toimivat [31.12.2019](#) saakka
- kiinteistönomistajan asettama veräjä, puomi tms. saa olla [31.12.2020](#) saakka, siihen mennessä poistettava tai haettava suostumusta tiekunnalta tai yksityistietoimituksessa
- entinen tiealue = uusi tiealue
- ei enää ns. tienjakoperiaatetta

Yksityistieasetus

- yksityistierekisteri
- valtionavustus kunnossapitoon ja parantamiseen
- käytännön ohjeita

Mitä teitä yksityistielaki koskee ?

- **Toimitusteitä**, joihin on yksityistielain mukaisesti perustettu pysyvät tieoikeudet, ja niihin verrattavia
- Myös muun lainsäädännön (esim. tilustielaki, asutustiet, jakolaki, yleistielaki, lunastuslaki, vesilaki) nojalla perustettuja yksityistä kulkuyhteyttä palvelevia teitä
- **Sopimusteitä** vain **määrätyiltä osin**
- **Ei** lainkaan kiinteistöjen **omia teitä**

Eräitä laissa olevia tiemääritelmiä

- **Yksityistie** = ensisijaisesti yksityistä liikennetarvetta palveleva tieliikenteen väylä, johon rasitteena kohdistuu vähintään yhden kiinteistön hyväksi tieoikeus
- **Ennestään oleva tie** = lain nojalla perustettu, rakennettu yksityistie tai rakentamaton alue, johon perustettu tieoikeus
- **Metsätie** = tarkoitettu pääasiassa metsätalouden edellyttämiä kuljetuksia varten

Tieoikeus

- oikeus käyttää toisen kiinteistön aluetta pysyvästi **kulkuyhteyttä** varten = **tehdä, kunnossapitää, käyttää**
- ei omistus-, vaan **hallintaoikeus**, ohittaa maanomistajan omistusoikeuden, korvaukset maksetaan
- maanomistaja saa käyttää, silloin osallistuttava tienpitoon
- **perustieoikeus – lisätieoikeus**
- tieoikeuden perustamisessa **tarkoituksenmukaisuus**; oltava tärkeä ko. kiinteistön käytölle, edullisesti, haitattomuus, liikenneturvallisuus, luonnon turmeltuminen, ympäristön kulttuuriarvot, yleinen etu, asemakaava

YksTL 3 §, 4 §, 18 §

Kiinteistöt ja niihin verrattavat

- Tilat, tontit, yleiset alueet, valtion metsämaat
- Suojelualueet, lunastusyksiköt, yleisiin tarpeisiin erotetut alueet
- Erilliset vesijätöt
- Yleiset vesialueet

- Määräala
- Yhteismetsä
- Kaivos
- Toisen maalla oleva, pysyväksi tarkoitettu rakennus tai laitos

KML, YksTL 3 §

Tieoikeuden haltija (tieosakas)

- Tieoikeus on **kiinteistökohtainen**, ei henkilökohtainen
- Tieoikeus on **kiinteistön pysyvä osa**, oikeus seuraa kiinteistökaupassa mukana
- **Omistajan veroinen** on pysyvän tai elinikäisen hallintaoikeuden haltija tai muutoin määräämättömän ajan kiinteistöä hallitseva
- Tieoikeus **myös vastoin tahtoa**, jos kiinteistö tien vaikutusalueella, ja tietä tarvitaan tai voidaan käyttää

YksTL 2 §, 3 §, 4 §, 6 §, 7 §

Tieoikeus muulle kuin kiinteistölle

- **Elinkeinonharjoittajalle**, jos tie tärkeä ko. elinkeinonharjoittamisen kannalta, ja jos tie on ko. tarkoitukseen soveltuva
- **Valtiolle** ja **kunnalle** yleistä liikennettä varten. Vain toimituksessa, oltava tiekunta
- Tieoikeus valtiolle myös vastoin valtion tahtoa

Muut oikeudet (liitännäisalueet)

Yksityistietoimituksessa voidaan kiinteistön hyväksi määrätä
oikeus alueeseen

- *varastoalue* puutavaran varastointia varten
- *autopaikka-alue*
- *venevalkama-alue* venevalkamaa ja -laituria varten

Myös määräaikaisena tai rajoitettuna

YksTL 8§, 9§

Tiealue

- Merkittävä tarvittaessa maastoon
- Tiealueen määrittämisessä otetaan huomioon tien linjaus ja tarkoituksenmukainen rakenne
- Voidaan ottaa huomioon myös tien tuleva parantamistarve
- Toimituksessa tarvittaessa esitettävä rakennettavan tien suunnitelma ja kustannusarvio
- Tieosalla, kapeampina perustetut tieoikeudet laajenevat leveimpänä perustetut tieoikeuden mukaisiksi

Suoja- ja näkemäalueet

- ✓ Jos ...
 - liikenneturvallisuuden kannalta tärkeää
 - eikä millekään kiinteistölle aiheudu haittaa;

- ✓ ... voidaan toimituksessa määrätä
 - ✓ *Näkemäalue*; maantien + yksityistien, tai kahden yksityistien liittymässä
 - ✓ *Suoja-alue*; enintään 12 m ajoradan keskilinjasta

Oikeudet tie-, suoja- ja näkemäalueilla

Tienpitäjä voi **tieoikeuden perusteella** poistaa

- **tiealueella** tienpitoa ja kulkemista haittaava kasvillisuus yms.
- **suoja- ja näkemäalueilla** poistaa näkemää haittaava luonnontilainen kasvillisuus, ei kuitenkaan piha-alueelta.

Liikenneturvallisuuden välttämättä vaatiessa, voi yksityistietoimitus tai rakennusvalvontaviranomainen

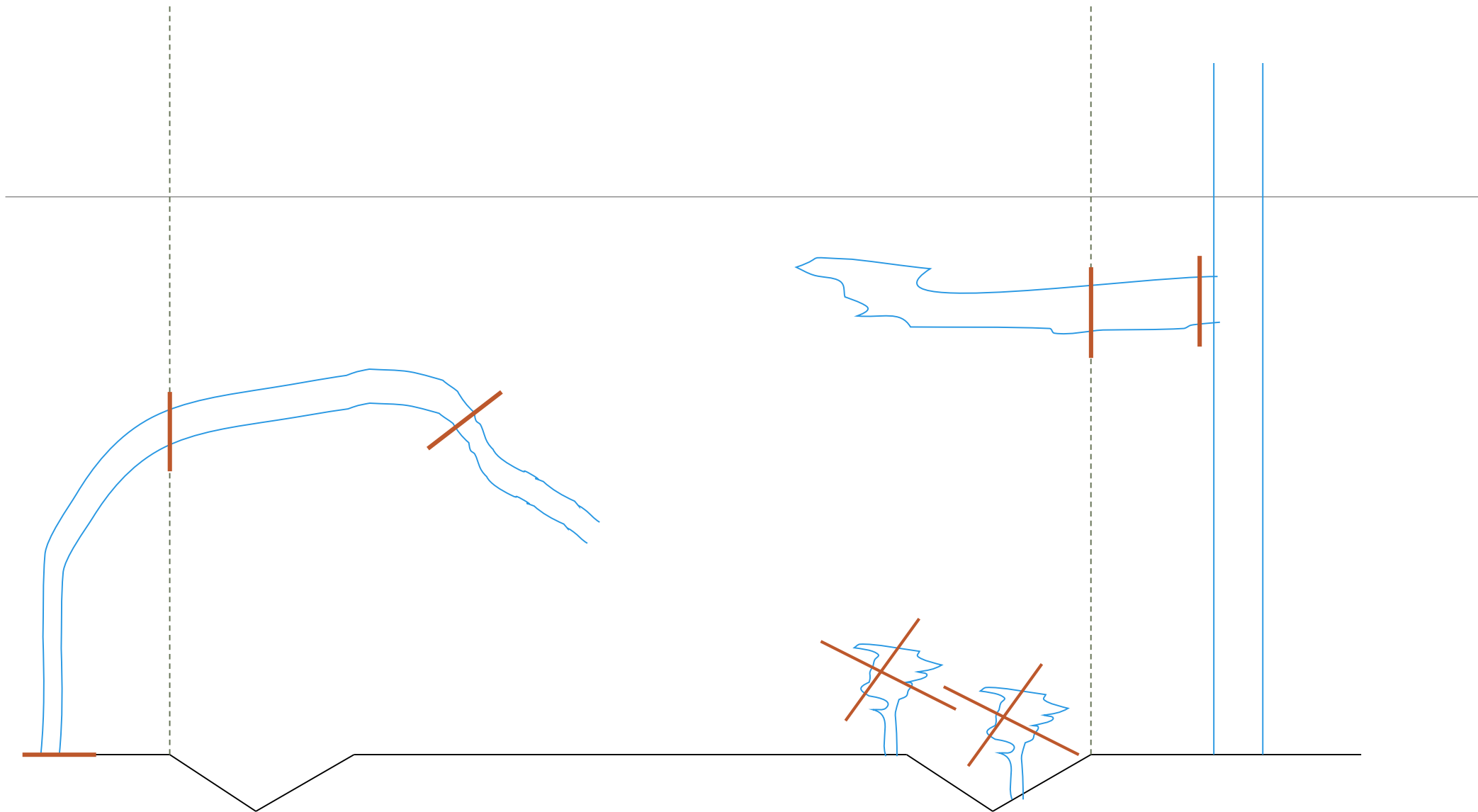
- kieltää uusien rakennusten rakentamisen näkemä- ja suoja-alueelle (rakentamisrajoitus)
- tiealueen ulkopuolella antaa tienpitäjälle luvan poistaa muu kuin asuinkäytössä oleva rakennus, rakennelma tai kasvillisuus

Uusi YksTL 5 §, 18 §

Tienpitäjän oikeuksista käytännössä

Oikeus poistaa tie-, suoja- ja näkemäalueilta tienpitoa, kulkemista ja näkemää haittaava luonnonvarainen kasvillisuus. Tarkoittaa käytännössä

- oikeus karsia tiealueelle ulottuvat oksat
- maanomistajaan hyvä ottaa ensin yhteys
- puutavara ja ojamaat lähtökohtaisesti maanomistajalle

Tienpito

Tienpito = tien rakentaminen ja kunnossapito

- **Rakentaminen**; uuden tien rakentaminen, tien siirtäminen, tien levittäminen, muu parantaminen). **Rakennettava** edullisesti aiheuttamatta tarpeetonta haittaa tai häiriötä
- **Kunnossapito**; korjaus- ja hoitotoimenpiteet, jotka tarpeen tien pitämiseksi tarkoitustaan vastaavassa kunnossa. **Pidettävä** liikennetarpeen edellyttämässä kunnossa aiheuttamatta kohtuuttomia kustannuksia, tarpeetonta haittaa tai häiriötä

Jos tieosakas vaatii korkeampaa tienpidon tasoa, on hänen maksettava lisäkustannukset

YksTL 3 §, 19 §, 24 §, 37 §

Tiealueen ulottuvuudet

- **leveys** määritellään toimituksessa tai muotoutunut maanomistajien suostumuksella
- **korkeus** määräytyy ajoneuvojen suurimman sallitun korkeuden 4,4 m perusteella; suositus vähintään 5,0 m (sama vapaa aukko kuin maantiellä; liikennetila (4,4 m + 0,3 m) + varmuusetäisyys 0,3 m), johdot korkeammalle (6,5 m)
- **syvyys** määräytyy "*tietarkoituksen*" perusteella, leikkaukset, massanvaihdot, rumpukaivannot, jne sallittuja; maa-ainekset maanomistajan omaisuutta, korvaukset, yhdyskuntatekniset johdot yms. tienpitäjän luvalla

YksTL 4 §, 30 §

Yksityisteiden hallinnosta

Tiekunta ja järjestäytymätön tie

{Pääosin YksTL luku 5}

Jaakko Rahja
Suomen Tieyhdistys

Järjestäytymätön tie (69 ja 70§)

- ✓ Tie kunta ei ole tarpeen, jos osakkaita vain muutama
- ✓ Järjestäytymätön tie voi myös pitää kokouksia
- ✓ Asioista päätetään sopimalla. Päätös sitoo tieosakasta vain, jos siitä sovittu kirjallisesti
- ✓ Sitoumuksesta tai sopimuksesta vastuussa vain sen tehneet tieosakkaat

Jos yhden tieosakkaan tekemästä työstä on hyötyä muillekin, mutta muilla ei maksuhalukkuutta:

- **yksityistietoimitus** ratkaisee muiden maksuosuudet
- **vaatimus** on tehtävä **3 v kuluessa**

Järjestäytymätön tie (70§)

- **Ei voi saada** yksityistielain mukaista kunnan eikä valtion **avustusta** (ELY ja Kemera, 83 ja 84§)
- Ei ole oikeushenkilö (toisin kuin tiekunta) = tieosakkaat kantavat ja vastaavat yhdessä
- Yksikin tieosakas saa ajaa kannetta kaikkien hyväksi
- Haaste toimitettava jokaiselle osakkaalle erikseen tai tuomioistuimen päätökselle yhdelle + muut julkisella kuulutuksella (Oikeudenkäymiskaari 11 luku, 11 §)
- Velkojan kanne jollekin tieosakkaalle

Myös järjestäytymättömän tien osakkaiden **on ilmoitettava ajantasaiset paino- sekä muut käytön rajoitukset ja kiellot** kansalliseen tie- ja katutietojärjestelmään (Digiroad, 50§)

Tiekunta ja sen perustaminen

Tiekunta

- Yhden tai useamman tien hallinnointia varten perustettu tieosakkaiden yhteisö (3§ ja 48§)
- Tiekunnan perustaminen, jos osakasmäärän, tienpidon hoitamisen tai muun syyn takia tarpeellinen (49§)

Perustaminen

- **yksityistietoimituksessa** (49 § ja 71§) tai kiinteistörekisterin pitäjän päätöksellä (49§) tai
- tiekunnan **perustamiskokouksessa**, johon kaikki tieosakkaat on kutsuttu jonkun osakkaan toimesta (49§ ja 61§)

Aloitteen perustamisesta toimituksessa voi tehdä osakas yksin tai kaikki yhdessä tai toimitusinsinööri.

Tiekunnan perustaminen

Tiekunnan **perustamisessa** (49§)

- päätettävä toimielimestä (hoitokunta tai toimitsijamies)
- valittava ko. toimielin
- päätettävä nimestä
- sääntöjen käyttöönotosta

Perustamisessa (tai pian sen jälkeen) osakkaat mm.

- päättävät tieyksiköinnistä (mieluusti perustamisen yhteydessä)-
- pankkitilin avaamisesta ja tilinkäyttöoikeuksista.

Perustamisesta **ilmoitus MML:een**. Tiekunta syntyy, kun perustamisesta **tehty merkintä kiinteistötietojärjestelmään**.

Tiekunnan kokous

Tieosakkaat päättävät tienpidosta ja muista tiekuntaa koskevista asioista **tiekunnan kokouksessa** (58§). **Erityisesti:**

- talousarvio seuraavalle tai kuluvalle varainhoitokaudelle, varainhoitokausi (1)
- tilityksen tarkastaminen tai ennakkoon valittujen tilityksen tarkastajien selostus, tilityksen hyväksyminen, tilityksen tarkastajien valinta seuraavalle kaudelle (2)
- vastuuvapaus toimielimelle (3)
- toimielimen valinta ja vapauttaminen (4)
- tieyksikkölaskelman vahvistaminen (5)
- maksuunpanoluettelon, käyttömaksuperusteiden ja –maksujen vahvistaminen (6)

Tiekunnan kokous

- lainan ottaminen (7), maks.10 v
- rajankäynnin hakeminen (8)
- tienpito-ohjeet toimielimelle (9)
- tienkäyttöluvan myöntäminen ulkopuoliselle (10)
- tieoikeuden perustaminen, tiekunnan perustaman tieoikeuden lakkauttaminen (11)
- tiekunnan säännöt (12)
- ulkopuolisen toimijan valtuuttaminen huolehtimaan hallinnosta ja tienpidosta (13)
- tieosakkaiden aloitteiden käsittely (14)

Tiekunnan kokous

Lisäksi tiekunnan kokouksessa voidaan päättää mm.:

- tiekuntien yhdistäminen, jakaminen ja lakkauttaminen (63§) (ilmoitus kiinteistötietojärjestelmään)
- sopimus tienosan liittämisestä tiekuntaan (63§) (ilmoitus kiinteistötietojärjestelmään)
- muut maksut tai ainakin niiden määräytymisperusteet
- tienkäytön kieltäminen ja rajoittaminen
- pysyvän liikennemerkkin, puomin tai muun liikenteenohjauslaitteen asettaminen (tarvitaan lisäksi kunnan suostumus)
- muut tienpidon kannalta suuret asiat kuten yksityistietoimituksen hakeminen, parantamishankkeeseen ryhtyminen, kanne tuomioistuimeen yms.

Tiekunnan kokous (60§)

- vuosikokous vuosittain, tai vähintään joka 4. vuosi
- ylimääräisiä kokouksia tarpeen mukaan tai jos vähintään $\frac{1}{4}$ osakkaista vaatii
- kokouksen ajankohdasta voidaan päättää tai mainita säännöissä

Kokouksen koolle kutsuminen (61§)

Kutsu

- kutsujana toimitsijamies, hoitokunta tai säännöissä määritelty taho
- Kirjallinen kutsu postitse (joiden osoite tiedossa) tai sähköpostitse tai muulla tietoliikenneyhteydellä (joka ilmoittanut osoitteensa)
- säännöissä voidaan määrätä täydentävistä kutsutavoista
- kutsu 14 pv – 2 kk ennen kokousta, säännöissä voidaan pidentää 14 pv:ää ja lyhentää 2 kuukautta

Jos koollekutsuja laiminlyö kutsumisen, voidaan osakkaan hakemuksesta

- kokous pitää yksityistietoimituksen yhteydessä
- ELY-keskus oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle

Tiekunnan kokouskutsu (61§)

Vuosikokouksen kokouskutsussa mainittava

- aika, paikka (myös kunta), kokous yms.
- päätettävät, tienpitoa koskevat **merkittävät asiat**
- ehdotuksesta maksuunpanoluetteloksi (kutsun liite tai nähtävillä 14 pv ajan ennen kokousta)
- liitteenä säännöt, kun niitä tarkoitus käsitellä

Ylimääräisen kokouksen kutsussa mainittava **kaikki asiat**, joista tarkoitus päättää

Osakkaille **mahdollisuus tutustua** toimielimen kokous- ja päätöspöytäkirjoihin 14 pv ennen kokousta. Paikka ilmoitettava kokouskutsussa.

Tämä kelpaa jatkossa vain täydentäväksi kokouskutsuksi

Kokous

**Bergstadin yksityistien
tiekunta**

Tiekunta kutsuu sääntöjenmukaiseen
VUOSIKOKOUKSEEN
keskiviikkona 28.8. klo 18.00

Kokous pidetään Bergstadin kartanos-
sa. Kokouksessa käsitellään yksityisis-
tä teistä säädetyn lain §:ssä 64
mainittuja asioita. Veloitustaulukko on
nähtävänä Bergstadin kartanossa.

Hoitokunta

Tiekunnan kokouksesta

- osakas voi osallistua kokoukseen sähköisesti
- koollekutsuja **avaa** kokouksen
- Kokoukselle valitaan **puheenjohtaja**, ei tarvitse olla tieosakas
- valitaan **pöytäkirjantarkastajat**, kokous itsekin voi tarkastaa p-kirjan
- **valtakirjoja** voi käyttää, on syytä tarkastaa
- **yksinkin** voi pitää laillisen kokouksen
- tiekunnan kokous **ei ole julkinen**, kutsutaan osakkaat sekä asianosaiset asiansa käsittelyn ajaksi

Tieosakas voi osallistua päätöksentekoon omassa asiassaan.

Toimielimen jäsenen suositeltavaa jäävätä itsensä, kun päätetään tiekunnan tilien hyväksymisestä. Useinkaan se ei ole mahdollista.

Toimielimen jäsen ei saa osallistua hänen ja tiekunnan välisen taloudellisesti merkittävän asian käsittelyyn eikä, kun oma ja tiekunnan etu saattavat olla ristiriidassa (55§)

Äänestysmenettely (59§)

Tiekunnan kokouksessa kaikki päätökset enemmistöpäätöksinä, ei suljettuja lippuäänestyksiä.

- Osakkaan äänimäärä tieyksiköiden perusteella
- Äänileikkuri = kellään ei voi olla yli 30 % läsnäolevista tieyksiköistä
 - Äänienemmistö syntyy silloinkin, jos jollakin yksiköistä yli 70 % (leikkuri leikkaa 30 prosenttiin) ja muilla alle 30 %
 - valtakirjojen avulla joku voi saada äänienemmistön
- Kiinteistön äänimäärää ei voi jakaa
- Äänten mennessä tasan, ratkaisee puheenjohtajan mielipide
- Valtakirjoja voi käyttää

Äänestys tiekunnan kokouksessa

Läsnä osakas	Yksiköt	Äänet
A	20	20
B	50	50
C	80	80
D	200	180
E	250	180
Yhteensä	600	510

- Maksimi äänimäärä on 30 % 600:sta = 180
- Äänestyksessä enemmistö lasketaan (leikattujen) äänien määrästä (510)

Tiekunnan kokouksen henkilövalinnat

Tiekunnassa on **joko** hoitokunta **tai** toimitsijamies (hänelle voidaan valita sijainen) (53§)

Hoitokunta (53§)

- 3-5 jäsentä
- jos 3 jäsentä 3, ainakin 1 varajäsen
- varsinaisista jäsenistä pj ja vpj, jos tiekunta ei valinnut
- toimikausi enintään 4 v, voidaan vapauttaa kesken kauden (55§)

Tarvittaessa valitaan **kaksi tilityksen tarkastajaa**.

Valittavilta oltava suostumus. Ulkopuolinenkin voidaan valita.

On oikeus kohtuullisen palkkioon ja kulukorvaukseen (tiekunnan kokous määrää).

Maksuunpanoluettelo

Tiekunnan kokous vahvistaa **tiemaksuja ja käyttömaksuja koskeva** maksuunpanoluettelon (41§ ja 58§)

Lähetettävä kokouskutsun mukana tai oltava nähtävillä 14 pv ennen tiekunnan kokousta (61§), nähtävänä pitäminen ilmoitettava kokouskutsussa

Maksuunpanoluettelossa **ilmettävä** (41§)

- tieoikeus, jonka perusteella maksu peritään
- maksuvelvollinen osakas
- tieyksikkömäärä sekä tiemaksun suuruus s.e. mahdollinen perusmaku eriteltyinä
- kunkin tieosakkaan tiemaksun suuruus
- koottavien tiemaksujen yhteismäärä,
- erilaisten käyttömaksujen suuruus sekä
- maksujen maksuajankohta

Ulosotto (42§) ilman erillistä päätöstä lainmukaisesti vahvistetun maksuunpanoluettelon perusteella. Liitteeksi maksuunpanoluettelo, pöytäkirjaote (ja todiste päätöksen lainvoimaisuudesta ?)

Tiekunnan säännöt (51§)

Tiekunnalla **voi olla** hallintoaan ja muuta toimintaansa koskevat **säännöt**.

- ✓ voidaan poiketa yksityistielain säännöksistä, jos se on erikseen sallittu. Tältä osin tiekunnan on hyväksyttävä säännöt yksimielisesti. Muussa tapauksessa riittää enemmistö päätös.

Säännöt eivät saa loukata osakkaiden oikeutta tai yhdenvertaisuutta.

Tiekunnan kokouskutsun liitteenä (61§) (kun niitä käsitellään).

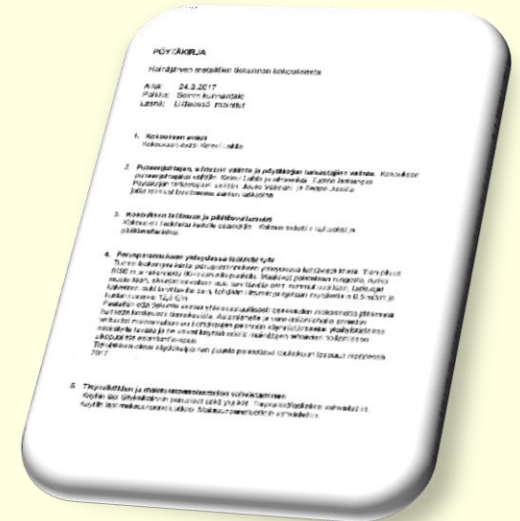
- ✓ Osakkailla oikeus saada jäljennös säännöistä
- ✓ Osakkaalla oikeus saattaa säännöt tiekunnan käsiteltäväksi ja tarkastettavaksi.

Tiekunnan säännöt

Säännöissä **oltava ainakin** ainakin tiekunnan nimi, kotipaikka ja toimielin.

Lisäksi säännöissä voidaan päättää:

- Hoitokunnan jäsenmäärä
- Nimenkirjoitusoikeus
- Kokouksen pitäminen sähköisessä toimintaympäristössä
- Kokousajankohta
- Kokouspöytäkirjan pitäminen
- Varainhoitokauden pituus
- Kokouksen koollekutsuja
- Kokouksen kutsuaika
- Täydentävistä kutsutavoista
- Muiden palvelujen tarjoaminen osakkaille

Öllölän yksityistien tiekunnan säännöt (suppeat)

Tiekunnan nimi:	Öllölän yksityistien tiekunta
Kotipaikka:	Mallilan kunta
Toimielin:	Hoitokunta

- 1. Tiekuunta voi hankkia, ostaa tai tarjota tiekunnan jäsenille myös muita palveluja, joista on määrätty tiekunnan säännöissä. Tiekuunta huolehtii tieosakkaiden jätehuollosta toimimalla osakaskiinteistöjen jätekimpan kimpvaisäntänä. Yksityiskohdista on sovittu kimpasopimuksessa.*
- 2. Hoitokuntaan on valittava kolmesta viiteen varsinaista jäsentä, jollei säännöissä määrätä toisin. Hoitokunnassa on 3 varsinaista jäsentä ja 3 varajäsentä, jotka eivät ole henkilökohtaisia.*
- 3. Tiekuunnan nimen kirjoittaa hoitokunnan puheenjohtaja tai kaksi hoitokunnan jäsentä yhdessä ellei säännöissä ole toisin päätetty. Nimenkirjoitusoikeus ja tilinkäyttöoikeus on myös tiekuunnan käyttämällä tieisännöitsijällä.*
- 4. Tiekuunnan kokous voidaan pitää myös sähköisessä toimintaympäristössä, jos tiekuunnan kokouksessa niin päätetään tai tiekuunnan säännöissä niin määrätään. Tiekuunnan kokousta pidetä sähköisessä toimintaympäristössä.*
- 5. Tiekuunnan on pidettävä vuosikokous vuosittain sekä tarpeen mukaan muita kokouksia, kokouksen ajankohdasta voidaan päättää tiekuunnan kokouksessa tai säännöissä, kokouksessa tai säännöissä voidaan päättää, ettei tiekuunta pidä vuosikokousta kaikkina vuosina. Vuosikokous pidetään vuosittain toukokuussa.*
- 6. Tiekuunnan kokouksen kutsuu koolle hoitokunta tai muu säännöissä määritelty taho. Koollekutsuja on tiekuunnan käyttämä tieisännöitsijä.*
- 7. Tiekuunnan säännöissä voidaan määrätä kirjallista kokouskutsua täydentävästä tavasta ilmoittaa tiekuunnan kokouksen ajankohta. Kutsu on myös tiekuunnan kotisivull.*
- 8. Kokouskutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kahta viikkoa ennen tiekuunnan kokousta. Tiekuunnan säännöissä voidaan pidentää lyhyempää määräaikaa ja lyhentää pidempää määräaikaa. Noudatetaan lain mukaisia määräaikoja.*
- 9. Tiekuunnan kokouksen puheenjohtajan tai muun tiekuunnan säännöissä määritellyn tahon on huolehdittava kokouspöytäkirjan laadinnasta. Pöytäkirjasta vastuu on tiekuunnan käyttämällä tieisännöitsijällä.*
- 10. Ehdotus näiden sääntöjen muuttamisesta on tehtävä ajoissa niin, että asia voidaan valmistella ja esittää kokouskutsussa. Säännöt tulevat voimaan, kun hoitokunta on ilmoittanut sääntöjen hyväksymisestä Maanmittauslaitokselle ja ne on merkitty yksityistierekisteriin.*

Tiekunnan kokouksessa myös

Päätetään myös mm.

- Toimielimen palkkioista
- Kulukorvauksista tai niiden perusteista
- Kopiointi- tai jäljennösmaksuista

Toimielin (54§)

Tiekunnassa on joko **hoitokunta tai toimitsijamies** (hänelle voidaan valita sijainen) (53§)

Hoitokunnan **kutsuu pj tai vpj. Päätösvaltaisuus:** pj tai vpj + ½ jäsenistä tai varajäsenistä läsnä

Hoitokunnan on **järjestäydyttävä** heti (ainakin valitaan pj ja vpj). Muutoin kokoontuu tarvittaessa.

Enemmistöpäätöksiä pääluvun mukaan (ei tieyksiköittäin)

Pidettävä **pöytäkirjaa** kokouksesta tai päätöksistä (56§)

Toimielimen **tehtävä ilmoitus** toimielintä koskevista muutoksista MML:lle (myös ilmoitus, kun tiekunta perustettu)

Toimielimen tehtävät (56§)

Erityisesti on

- pidettävä **kirjanpitoa** ja esitettävä **tilitys** (1)
- laadittava **talousarvioehdotus** (2)
- laadittava ehdotus **tieyksikkölaskelmaksi** (3)
- laadittava ehdotus **maksuunpanoluetteloksi** ja **käyttömaksujen** perusteiksi sekä niiden muutokset (4)
- määrättävä **käyttömaksut** ja huolehdittava tie- ja **käyttömaksujen perimisestä** (5 ja 6)
- **kutsuttava** tiekunnan kokoukset, myös oikaisuvaatimuksen ratkaisemiseksi (7 ja 13)
- **kiellettävä** tai **rajoitettava** liikennettä kelirikon, liikenneturvallisuuden yms. takia (8)

Toimielimen tehtävät (56§)

Erityisesti on

- määrättävä sillan, lautan tai muun tienosan suurin sallittu **kuormitus**
- saatettava em. **tiedot** kansalliseen tie- ja katutietojärjestelmään (Digiroad) (9)
- antaa luvan tien **tilapäiseen** käyttämiseen ja painorajoituksen rikkomiseen tai erityiskuljetukseen (10)
- valmistettava tarvittaessa tiekunnan **säännöt** (11)
- pidettävä **pöytäkirjaa** kokouksistaan ja päätöksistään (12)
- ratkaista itseään koskeva **oikaisuvaatimus** (13)

Ja vielä ilmoittaa muutokset **yhteystiedoissa** (MML, kunta, pankki, Tieyhdistys ...)

Ulkopuolinen toimija (68§)

- Tiekunnan kokous (tai tieosakkaat keskenään sopien) voi valtuuttaa ulkopuolisen toimijan tai yhteisön huolehtimaan tien hallinnoinnista ja tienpidosta;
 - - päätös tehdään yksimielisesti
 - - valtuutus tehdään sopimuksella
 - - korkeintaan 4 vuodeksi
 - - päätös yksimielisesti
 - - valtuutus raukeaa, jos sitä ei 4 v jälkeen jatketa
 - - ulkopuolisella toimijalla on tienpitäjän päätösvalta ja vastuu

Tavanomainen tieisännöinti ei ole edellä kuvattua toimintaa eikä siinä mm. siirry tienpitäjän päätösvalta tai vastuu tieisännöitsijälle

TIEOSAKKAAN MUUTOS- JA VALITUSMAHDOLLISUUDET

YksTL luku 5

Jaakko Rahja
2018

OIKAISUVAATIMUS (64§)

KOSKEE TIEKUNNAN OSAKASTA TAI MUUTA ASIANOSAISTA.
RIIPPUMATTA SIITÄ, ONKO OLLUT KOKOUKSESSA LÄSNÄ VAI EI.

OIKEUS VAATIA PÄÄTÖKSEN OIKAISEMISTA

- TIEKUNNAN KOKOUS
- PERUSTAMISKOKOUS TAI
- TOIMIELIN

VAATIMUS ON PERUSTELTUA, JOS;

- PÄÄTÖS EI OLE SYNTYNYT LAILLISESSA JÄRJESTYKSESSÄ,
- ON LAIN TAI TIEKUNNAN SÄÄNTÖJEN VASTAINEN
- LOUKKAA HÄNEN OIKEUTTAAN

OIKAISUVAATIMUS (64§)

- ESITETÄÄN TIEKUNNAN KOKOUKSELLE
- ESITETTÄVÄ 30 PV KULUESSA PÄÄTÖKSEN TEKEMISESTÄ = KOKOUKSESTA
- TOIMIELIN VOI RATKAISTA OIKAISUVAATIMUKSEN TOIMIELIMEN ITSENSÄ TEKEMÄSTÄ PÄÄTÖKSESTÄ 30 PV KULUESSA.
- TOIMIELIMELLÄ AIKAA 30 PV VAATIMUKSEN ESITTÄMISESTÄ KUTSUA TIEKUNNAN KOKOUS KÄSITTELEMÄÄN ASIAA.

ILMOITUS

Kuka tietää jättäneensä metsäni puita, pyydän niistä selvityksen 14 vuorokauden kuluttua, muuten menettelen kuin omieni kanssa.

Mikko Tenkanen

Ruovesi-lehti 36/73

MOITEKANNE (=VALITUS) (65§)

OSAKAS TAI MUU ASIANOSAINEN, VOI NOSTAA KANTEEN TIEKUNTA VASTAAN

JOS;

- ASIAN KÄSITTELYSSÄ TOIMITTU VASTOIN YKSITYISTIELAKIA TAI TIEKUNNAN SÄÄNTÖJÄ
- PÄÄTÖS ON YKSITYISTIELAIN TAI SÄÄNTÖJEN VASTAINEN
- PÄÄTÖS LOUKKAA HÄNEN OIKEUTTAAN TAI OSAKKAIDEN YHDENVERTAISUUTTA

MOITEKANNE (65§)

- **OSAKKAAN NOSTETTAVA KANNE 3 KK KULUESSA PÄÄTÖKSEN TEKEMISESTÄ.**
- **MUUN ASIANOSAISEN NOSTETTAVA KANNE 3 KK KULUESSA TIEDOKSISAANNISTA, JOS EI OLE OLLUT KO. KOKOUKSESSA LÄSNÄ**
- **OIKAISUVAATIMUSTA KOSKEVASTA PÄÄTÖKSESTÄ NOSTETTAVA KANNE 30 PV KULUESSA TIEDOKSISAANNISTA**

MOITEKANNE (=VALITUS) (65§)

KANNE NOSTETAAN SIIHEN KÄRÄJÄOIKEUTEEN, JONKA YHTEYDESSÄ TOIMII MAAOIKEUS

TOIMIVALTAINEN ON SE KÄRÄJÄOIKEUS, JONKA YHTEYDESSÄ TOIMIVAN MAAOIKEUDEN TUOMIOPIIRISSÄ TIE TAI PÄÄOSA TIESTÄ SIJAITSEE.

MAAOIKEUSASIOITA KÄSITTELEVÄT; ETELÄ-SAVON (MIKKELI), KANTA-HÄMEEN (HÄMEENLINNA), LAPIN (ROVANIEMI), OULUN, POHJANMAAN (VAASA), POHJOIS-SAVON (KUOPIO), VANTAAN JA VARSINAIS-SUOMEN (TURKU) KÄRÄJÄOIKEUDET.

OIKEUS VOI TUOMITA PÄÄTÖS PÄTEMÄTTÖMÄKSI TAI MUUTTAA SITÄ.

PÄÄTÖSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANO (91 §)

YKSITYISTIETOIMITUKSEN JA TIEKUNNAN KOKOUKSEN PÄÄTÖS VOIDAAN PANNA TÄYTÄNTÖÖN MUUTOSHAUSTA HUOLIMATTA.

EI KUITENKAAN, JOS MUUTOKSENHAKUTUOMIOISTUIN MÄÄRÄÄ TOISIN JA JOS ASIA KOSKEE

- TIEOIKEUDEN PERUSTAMISTA
- VARASTO-, VENEVALKAMA- TAI AUTOPAIKKA-ALUEEN PERUSTAMISTA JA LAKKAUTTAMISTA
- TIEN RAKENTAMISEN TAI SIIRTÄMISEN ESTEENÄ OLEVAN RAKENNELMAN, RAKENNUKSEN TAI LAITTEEN SIIRTÄMISESTÄ
- TIEKUNTIEN YHDISTÄMISTÄ, JAKAMISTA JA LAKKAUTTAMISTA SEKÄ TIEN TAI TIENOSAN LIITTÄMISTÄ

JOS **MAKSU** MUUTOKSENHAUSSA POISTUU TAI MUUTTUU, **LIIKAA MAKSETTU MÄÄRÄ ON PALAUTETTAVA 6 % KOROLLA**

TIEKUNNAN VAKUUTUS

SUOSITELTAVAA, ETTÄ TIEKUNTA OTTAA **OIKEUSTURVAVAKUUTUKSEN**.

KORVAA TIEKUNNAN VÄLTTÄMÄTTÖMÄT JA KOHTUULLISET ASIANAJO- JA OIKEUDENKÄYNTI- KULUT, JOTKA OVAT AIHEUTUNEET LAKIMIESAVUN KÄYTTÄMISESTÄ RIITA-, RIKOS- JA HAKEMUSASIOISSA, JOTKA LIITTYVÄT TIENPITOON.

– VAKUUTUSMÄÄRÄ VAHINKOTAPAHTUMAA KOHTI IF:LLÄ ON 30 000 EUROA –
OMAVASTUU 15 %, MIN. 1 000 EUROA

- IF:LLÄ 68 €/V (TIEYHDISTYKSEN JÄSENET 48 €/V)
- [TOIMINNAN VASTUUVAKUUTUS 45/72 €/V]
- [HALLINNON VASTUUVAKUUTUS 40/60 €/V]

Yksityistien tieyksiköinnin, -maksujen ja käyttömaksujen perusteet

Pääosin luku 4

Tieosakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia

Osakkaan tulee

- [Ilmoittaa](#) tienkäytössään tapahtuneista ... tai tapahtuvista muutoksista ja ... osakaskiinteistöjen ja määräalojen kaupasta, tiekunnan (toimielimelle tai muille tieosakkaille) (YksTL 35§)

Osakkaan oikeutena

- Vaatia tieyksikkölaskelmaan ... [muutokset](#), jos yksikköjakoön vaikuttavat seikat ovat olennaisesti muuttuneet (YksTL 36§)
- Vaatia yksikköjako toimitettavaksi [kokonaan uudelleen](#), jos se ollut voimassa [muuttumattomana vähintään 5 v](#)

Osakkaan maksut tien käytöstä

Osakkaalta tiemaksua

- Tienkäytöstä määrätään tiemaksu tieyksiköiden perusteella (YksTL 37§)
- Tiemaksu peritään maksuunpanoluettelon otteen perusteella (YksTL 42§)

Osakkaalta käyttömaksua (YksTL 39§)

- Voidaan periä tiemaksun lisäksi tilapäisestä tienkäytöstä, joka huomattavasti poikkeaa yksilöiden mukaisesta tienkäytöstä, voidaan periä takautuvasti 3 v ajalta
- Voidaan metsätiellä tiemaksun sijasta, maksuunpantava kuljetuksen tapahduttua
- **Tiemaksun sijasta lautan tai muun erityiskohteen** (jäätie, purettava silta) käytöstä
- Tiemaksun sijasta muun kuin YksTL:n mukaan tieoikeuden saaneelta vuotuinen käyttömaksu satunnaisesta tienkäytöstä (Fingrid Oyj). Sovittu 2018: Tällä sopimuskaudella siihen ei perusmaksua

Tiemaksun määrääminen

- Tienkäytöstä määrätään tiemaksu tieyksiköiden perusteella (YksTL 37§)
- Määrätään tiekunnan kokouksessa (myös käyttömaksut ja niiden perusteet) hyväksymällä maksuunpanoluettelo (YksTL 41§)
- Maksujen määräämistä varten toimielimen laadittava ehdotus maksuunpanoluetteloksi (YksTL 41§)

Osana osakkaan tiemaksua voi olla **perusmaksu**

Tieosakkaat päättävät (Uusi YksTL 38§)

... ei pakollinen, suositeltava

... kaikille tiemaksun maksajille, kaikille samansuuruinen

... kattaa enintään hallintoasioiden hoitamisesta aiheutuvat kulut

... suuruus pystyttävä todentamaan

- MO Huittinen M 10/8709; ... *perusmaksun määrä ei saisi merkitä kokonaistiemaksun moninkertaistumista verrattuna varsinaisesta tien käytöstä aiheutuvaan tiemaksuun. Näin siitä syystä, että koko tiekunnan järjestäytymisen pitää olla edullista kaikkien tieosakkaiden kannalta, eikä ainoastaan suurempien tienkäyttäjien kannalta.* • 62 -> 20 euroa

Muutoksia eräisiin painolukuihin 2019

- **ULA** asuinkiinteistön kokonaisliikenne: 900 t/asunto [**1 100**]
- **ULL** lomakiinteistön kokonaisliikenne: kesäkäyttö 150-450 t, ympärivuotinen käyttö 500-700 t [**600-900**]
- **ULMa** maidonkuljetus: luovutuskertojen/kk ja maitoauton painon mukaan 4 320...17 280 t (jaetaan maitotilojen kesken)
- **ULV** pellon ulkoinen liikenne: 25 t/ha karja/viljatila 75 t/ha peruna/sokerijuurikas
- **SLV** pellon sisäinen liikenne: 95 t/ha karjatila, 50 t/ha viljatila, 100 t/ha sokerijuurikas/perunatila, 25 t lietekuorma 15 t/ha kesantopelto
- **MeL** metsälön kokonaisliikenne: 2...14 t/ha maantieteellisestä sijainnista riippuen, **ei enää erottelua ULMe ja SLMe**
- **EL** erityisliikenne: ajoneuvon painon mukaan

Eräitä erityistapauksia

Tien eri osilla voi olla eri yksiköinti (YksTL 35§)

- Jos tienpito jollakin tieosalla ei tuota hyötyä kaikille osakkaille (sillat, lossit, kevyen liikenteen väylät tms.) tai
- Jos tienpito päätetty pitää korkeammalla tai matalammalla tasolla kuin muuten (esim. valtio osakkaana)

Osakkaan vaatimus korkeammasta tienpidon tasosta (YksTL 37§)

- Maksettava aiheutuvat lisäkulut, tarvittaessa ennakolta

Ulkopuolisen tienkäyttäjän käyttömaksu

Käyttömaksun perustuu yleensä tonnikipometreihin [x senttiä/tkm] samalla tavalla kuin lasketaan osakkaan tienkäyttö. Puutavaran kuljetuksissa ym. voidaan laskea kuutiokilometreinä [y senttiä/m³km]

Käyttömaksu peritään maksuunpanoluettelon tai tiekunnan tai toimielimen muutoin vahvistaman määräyksen perusteella.

- Maksun **suuruus tulee olla samassa suuruusluokassa yksikkömaksun kanssa** eli sen kanssa, mitä osakas maksaisi vastaavasta tien käytöstä
- Voidaan ottaa huomioon **mahdollinen kunnossapitokustannusten lisääntyminen**
- Käyttömaksu **voi sisältää osuuden viimeisen 15 aikana tehdystä tien rakentamisesta**
- **Osana käyttömaksua voi olla perusmaksu**, joka samansuuruinen kuin osakkaan perusmaksu

Tie- ja käyttömaksun periminen

Periminen

- ✓ Tiemaksu maksuunpanoluettelon perusteella.
- ✓ Käyttömaksu maksuunpanoluettelon tai tiekunnan tai toimielimen muutoin vahvistaman määräyksen perusteella.

Ulosotto

- ❖ Voi sisältää 6 % koron ja kohtuulliset perintäkulut.
- ❖ Perustevalitus eli valitus laittomasta maksuunpanosta käräjäoikeuteen.
- ❖ Erimielisyys käyttömaksusta saatettava tiekunnan kokouksen ratkaistavaksi. Vasta sitten ulosottokelpoinen.

Tienpidon avustuksista

Avustukset 2019-

- 1) Valtio; ELY-keskuksen kautta
- 2) Valtio; Suomen metsäkeskuksen kautta
- 3) Kunta

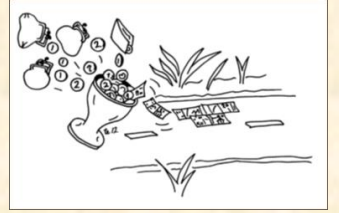

Avustuksissa entiset rajoitukset

- Jos valtio tai kunta tämän tai muun lain perusteella avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti **tien kunnossapidossa**, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen **ei saa kieltää sinä ajanjaksona**, jota avustus koskee
- Sama koskee tietä, jonka **kunnossapidosta kunta vastaa** kustannuksellaan
- Jos valtio tai kunta ... avustaa ... **parantamisessa tai uuden tien rakentamisessa** taikka tie on tehty kokonaan tai osaksi kunnan varoilla, on em. aika **10 v viimeisen** avustuserän nostamisesta tai kunnan tekemän työn päättymisestä

Avustus tuo uusia rajoituksia

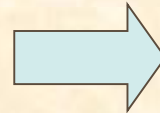
- Kunnan avustaessa kunnossapitoa, voidaan avustuspäätöksessä kieltää käyttömaksun periminen ulkopuolisilta (YksTL 85 §)
- Jos muusta ... liikenteestä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön omistajalle... tai liikenneturvallisudelle, voidaan kunnan suostumuksella muiden kuin tieosakkaiden tienkäyttö kieltää, rajoittaa tai tie sulkea
- Ennen em. suostumuksen antamista on kunnan pyydettävä lausunto Ely-keskukselta

(YksL 85 §)

ELY -avustus

- **Valtio**

ELY-keskuksen kautta

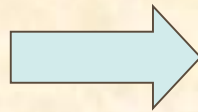

- harkinnanvarainen
- 50-75 %, yleensä 50 %, sillat ja lossit enemmän
- **v. 2018** avustus parantamiseen, edellytyksenä 3 taloutta tai liikenteellisesti merkittävä paikkakunnalla + vähintään 1 km kauimpaan taloon
- **v. 2019-** avustus tienpitoon
- pitää olla tiekunta + tiedot MML:n yksityistierekisterissä ja Digiroadissa
- Käytännössä avustuskriteerit eivät juurikaan muutu
- vuonna 2018 13 M€, vuonna **2019 17 M€**, vuonna 2020 ehkä vain 3 M€

Kemera -avustus

- **Valtio**

**Suomen
metsäkeskuksen
kautta**

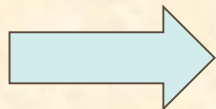

Kestävän metsätalouden rahoituslaki (KEMERA)

- Tuki: 50 % tai 60 % (P-S) %, uusi tie: 30 tai 50 %, sillat + 10 % (alviton kustannus)
- Edellytys; metsäliikennettä min. 30 % (uusi tie 50 %), tie min. 500 m, hyötyalue min. 34 ha, tietiheys max. 15 m/ha
- maanomistajille, ei kuitenkaan julkisyhteisöille ja yhtiöille
- tiekunta oltava
- Kemera-tukea olisi tarjolla enemmän kuin on kysyntää

Kunnan avustamismahdollisuus

- Kunta

- yksityistielaki mahdollistaa, kunta päättää määrän ja kriteerit
- avustuskäytännöt kuntakohtaisia
- tiedot oltava ajantasalla MML:n yksityistierekisterissä (kunta tarkastaa pistokokein) ja Digiroadissa
- pitää olla tiekunta
- kunta voi jatkossakin avustaa omia teitä ja sopimusteitä kuntalain perusteella (kunnan yleistä toimialaa koskevat säännökset)
- kunnan avustus voi olla rahallista, materiaalia, konelainausta, kunnossapidon ottamista kunnan suoritettavaksi yms.
- toistaiseksi voimassa olevat avustuspäätökset ovat voimassa 1.1.19 jälkeenkin

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (maantielaki) 572/2018)

Oleellisia mm.

- yksityistien muuttaminen maantieksi
- maantien lakkauttaminen tiesuunnitelman mukaisesti, kunnossapitovastuun siirtymäaika
- yksityisteiden järjestelyt maantiehankkeiden yhteydessä hyväksytyn tiesuunnitelman mukaisesti, myös pelkästään maantiehen liittyvät yksityisteiden järjestelyt mahdollisia, yksityistieoikeudet perustetaan maantietoimituksessa
- yksityisteiden liittymät, liittymäluvut, liittymän kunnossapito, suoja- ja näkemäalueita koskevat määräykset
- **maatalous- ja yksityistieliittymien rumpujen ylläpitovastuu maantienpitäjällä (ELY-keskus), muu vastuu liittyjällä**
- oikeus ohjata poikkeustilanteissa tilapäisesti yksityisteille yleistä liikennettä ehdotetaan laajennettavaksi.

Tieliikennelaki (267/1981), uusi 1.6.2020

- koskee liikennettä tiellä, myös yksityistiellä, liikennesäännöt, liikennemerkkit
- yksityistielle liikenteen ohjauslaitteen (liikennemerkkin) asettaa tienpitäjä, edellytyksenä kunnan suostumus, jota ei tarvita tilapäisten liikennemerkkien asettamiseen (51 §)
- yksityistien liittyessä maantiehen tai katuun väistämisvelvollisuutta osoittavan liikennemerkkin yksityistielle asettaa ja pitää kunnossa maantien tai kadun pitäjä (laki tieliikenteen turvaamisesta liikennemerkkein eräissä tapauksissa 184/1970)
- tiellä oleva este, liikenteen varoittaminen
- maastoajoneuvoa ei saa käyttää tiellä
- **1.6.20 jälkeen tiekunnan ilmoitettava Digiroadiin kaikki liikenteenohjauslaitteet, joihin on kunnan suostumus**